

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಪ್ರತಿ ನಿಜದುಃಖನಿವೇದನಂ ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ತಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ
ತಯೋರುಭಯೋರ್ಭ್ರಾತ್ರೋರ್ವೈರಸ್ಯ ಕಿಂ ಕಾರಣಮಿತಿ ಪ್ರಶ್ನಕರಣಂ

ಪರಿತುಷ್ಟಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಹರ್ಷಿತಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಗ್ರಜಂ ಶೂರಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 4.8.1 ||

ಸರ್ವಥಾಹಮನುಗ್ರಾಹ್ಯೋ ದೇವತಾನಾಂ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಉಪಪನ್ನೋ ಗುಣೋಪೇತಃ ಸಖಾ ಯಸ್ಯ ಭವಾನ್ ಮಮ || 4.8.2 ||

ಶಕ್ಯಂ ಖಲು ಭವೇದ್ ರಾಮ ಸಹಾಯೇನ ತ್ವಯಾನಘ |
ಸುರರಾಜ್ಯಮಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಕಿಮುತ ಪ್ರಭೋ || 4.8.3 ||

ಸೋಽಹಂ ಸಭಾಜ್ಯೋ ಬಂಧೂನಾಂ ಸುಹೃದಾಂ ಚೈವ ರಾಘವ |
ಯಸ್ಯಾಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಂ ಮಿತ್ರಂ ಲಬ್ಧಂ ರಾಘವವಂಶಜಂ || 4.8.4 ||

ಅಹಮಪ್ಯನುರೂಪಸ್ತೇ ವಯಸ್ಯೋ ಜ್ಞಾಸ್ಯಸೇ ಶನೈಃ |
ನ ತು ವಕ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋಽಹಂ ತ್ವಯಿ ಆತ್ಮಗತಾನ್ ಗುಣಾನ್ || 4.8.5 ||

ಮಹಾತ್ಮನಾಂ ತು ಭೂಯಿಷ್ಠಂ ತ್ವದ್ವಿಧಾನಾಂ ಕೃತಾತ್ಮನಾಂ |
ನಿಶ್ಚಲಾ ಭವತಿ ಪ್ರೀತಿರ್ಧೈರ್ಯಮಾತ್ಮವತಾಂ ವರ || 4.8.6 ||

ರಜತಂ ವಾ ಸುವರ್ಣಂ ವಾ ಶುಭಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಅವಿಭಕ್ತಾನಿ ಸಾಧೂನಾಮವಗಚ್ಛಂತಿ ಸಾಧವಃ || 4.8.7 ||

ಆಢ್ಯೋ ವಾಪಿ ದರಿದ್ರೋ ವಾ ದುಃಖಿತಃ ಸುಖಿತೋಽಪಿ ವಾ |
ನಿದೋಷಶ್ಚ ಸದೋಷಶ್ಚ ವಯಸ್ಯಃ ಪರಮಾ ಗತಿಃ || 4.8.8 ||

ಧನತ್ಯಾಗಃ ಸುಖತ್ಯಾಗೋ ದೇಶತ್ಯಾಗೋಽಪಿ ವಾನಘ |
ವಯಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಸ್ನೇಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಥಾವಿಧಂ || 4.8.9 ||

ತತ್ ತಥೇತ್ಯಬ್ರವೀದ್ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಂ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ವಾಸವಸ್ಯೇವ ಧೀಮತಃ || 4.8.10 ||

ತತೋ ರಾಮಂ ಸ್ಥಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಮಹಾಬಲಂ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಸರ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವನೇ ಲೋಲಮಪಾತಯತ್ || 4.8.11 ||

ಸ ದದರ್ಶ ತತಃ ಸಾಲಮವಿದೂರೇ ಹರೀಶ್ವರಃ |
ಸುಪುಷ್ಪಮೀಷತ್ಪತ್ರಾಡ್ಯಂ ಭ್ರಮರೈರುಪಶೋಭಿತಂ || 4.8.12 ||

ತಸ್ಯೈಕಾಂ ಪರ್ಣಬಹುಲಾಂ ಶಾಖಾಂ ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಸುಶೋಭಿತಾಂ |
ರಾಮಸ್ಯಾಸ್ತೀರ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋ ನಿಷಸಾದ ಸರಾಘವಃ || 4.8.13 ||

ತಾವಾಸೀನೌ ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಾನಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |
ಶಾಲಶಾಖಾಂ ಸಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ವಿನೀತಮುಪವೇಶಯತ್ || 4.8.14 ||

ಸುಖೋಪವಿಷ್ಟಂ ರಾಮಂ ತು ಪ್ರಸನ್ನಮುದಧಿಂ ಯಥಾ |
ಸಾಲಪುಷ್ಪಾವಸಂಕೀರ್ಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಗಿರಿವರೋತ್ತಮೇ || 4.8.15 ||

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಯಾ ಶುಭಯಾ ಗಿರಾ |
ಉವಾಚ ಪ್ರಣಯಾದ್ ರಾಮಂ ಹರ್ಷವ್ಯಾಕುಲಿತಾಕ್ಷರಂ || 4.8.16 ||

ಅಹಂ ವಿನಿಕೃತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಚರಾಮ್ಯೇಷ ಭಯಾದ್ವಿತಃ |
ಋಷ್ಯಮೂಕಂ ಗಿರಿವರಂ ಹೃತಭಾರ್ಯಃ ಸುದುಃಖಿತಃ || 4.8.17 ||

ಸೋಽಹಂ ತ್ರಸ್ತೋ ಭಯೇ ಮಗ್ನೋ ವನೇ ಸಂಭ್ರಾಂತಚೇತನಃ |
ವಾಲಿನಾ ನಿಕೃತೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಕೃತವೈರಶ್ಚ ರಾಘವ || 4.8.18 ||

ವಾಲಿನೋ ಮೇ ಭಯಾರ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕಾಭಯಂಕರ |
ಮಮಾಪಿ ತ್ವಮನಾಥಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 4.8.19 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ತೇಜಸ್ವೀ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ || 4.8.20 ||

ಉಪಕಾರಫಲಂ ಮಿತ್ರಮಪಕಾರೋಽರಿಲಕ್ಷಣಂ |
ಅದೈವ ತಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ತವ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಂ || 4.8.21 ||

ಇಮೇ ಹಿ ಮೇ ಮಹಾಭಾಗ ಪತ್ರಿಣಸ್ತಿಗ್ಮತೇಜಸಃ |
ಕಾರ್ತಿಕೇಯವನೋದ್ಭೂತಾಃ ಶರಾ ಹೇಮವಿಭೂಷಿತಾಃ || 4.8.22 ||

ಕಂಕಪತ್ರಪರಿಚ್ಛನ್ನಾ ಮಹೇಂದ್ರಾಶನಿಸನ್ನಿಭಾಃ |
ಸುಪರ್ವಾಣಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಾಗ್ರಾಃ ಸರೋಷಾ ಭುಜಗಾ ಇವ || 4.8.23 ||

ವಾಲಿಸಂಜ್ಞಮಮಿತ್ರಂ ತೇ ಭ್ರಾತರಂ ಕೃತಕಿಲ್ಬಿಷಂ |
ಶರೈರ್ವಿನಿಹತಂ ಪಶ್ಯ ವಿಕೀರ್ಣಮಿವ ಪರ್ವತಂ || 4.8.24 ||

ರಾಘವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಹಿನೀಪತಿಃ |
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 4.8.25 ||

ರಾಮ ಶೋಕಾಭಿಭೂತೋಽಹಂ ಶೋಕಾರ್ತಾನಾಂ ಭವಾನ್ ಗತಿಃ |
ವಯಸ್ಯ ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಹಿ ತ್ವಯ್ಯಹಂ ಪರಿದೇವಯೇ || 4.8.26 ||

ತ್ವಂ ಹಿ ಪಾಣಿಪ್ರದಾನೇನ ವಯಸ್ಯೋ ಮೇಽಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಂ |
ಕೃತಃ ಪ್ರಾಣೈರ್ಬಹುಮತಃ ಸತ್ಯೇನ ಚ ಶಪಾಮ್ಯಹಂ || 4.8.27 ||

ವಯಸ್ಯ ಇತಿ ಕೃತ್ವಾ ಚ ವಿಸ್ತಬ್ಧಃ ಪ್ರವದಾಮ್ಯಹಂ |
ದುಃಖಮಂತರ್ಗತಂ ತನ್ನೇ ಮನೋ ಹರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ || 4.8.28 ||

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಬಾಷ್ಪದೂಷಿತಲೋಚನಃ |
ಬಾಷ್ಪದೂಷಿತಯಾ ವಾಚಾ ನೋಚ್ಚೈಃ ಶಕ್ಷೋತಿ ಭಾಷಿತುಂ || 4.8.29 ||

ಬಾಷ್ಪವೇಗಂ ತು ಸಹಸಾ ನದೀವೇಗಮಿವಾಗತಂ |
ಧಾರಯಾಮಾಸ ಧೈರ್ಯೇಣ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಸನ್ನಿಧೌ || 4.8.30 ||

ಸ ನಿಗೃಹ್ಯ ತು ತಂ ಬಾಷ್ಪಂ ಪ್ರಮೃಜ್ಯ ನಯನೇ ಶುಭೇ |
ವಿನಿಶ್ಚಸ್ಯ ಚ ತೇಜಸ್ವೀ ರಾಘವಂ ಪುನರೂಚಿವಾನ್ || 4.8.31 ||

ಪುರಾಹಂ ವಾಲಿನಾ ರಾಮ ರಾಜ್ಯಾತ್ ಸ್ವಾದವರೋಪಿತಃ |
ಪರುಷಾಣಿ ಚ ಸಂಶ್ರಾವ್ಯ ನಿಧೂತೋಽಸ್ಮಿ ಬಲೀಯಸಾ || 4.8.32 ||

ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ಮೇ ತೇನ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಗರೀಯಸೀ |
ಸುಹೃದಶ್ಚ ಮದೀಯಾ ಯೇ ಸಂಯತಾ ಬಂಧನೇಷು ತೇ || 4.8.33 ||

ಯತ್ನವಾಂಶ್ಚ ಸ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಮದ್ವಿನಾಶಾಯ ರಾಘವ |
ಬಹುಶಸ್ತೃಪ್ತಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ವಾನರಾ ನಿಹತಾ ಮಯಾ || 4.8.34 ||

ಶಂಕಯಾ ತ್ವೇತಯಾಹಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಾಮಪಿ ರಾಘವ |
ನೋಪಸರ್ಪಾಮ್ಯಹಂ ಭೀತೋ ಭಯೇ ಸರ್ವೇ ಹಿ ಬಿಭ್ಯತಿ || 4.8.35 ||

ಕೇವಲಂ ಹಿ ಸಹಾಯಾ ಮೇ ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತ್ವಿಮೇ |
ಅತೋಽಹಂ ಧಾರಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಕೃಚ್ಛ್ಯಗತೋಽಪಿ ಸನ್ || 4.8.36 ||

ಏತೇ ಹಿ ಕಪಯಃ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಮಾಂ ರಕ್ಷಂತಿ ಸಮಂತತಃ |
ಸಹ ಗಚ್ಛಂತಿ ಗಂತವ್ಯೇ ನಿತ್ಯಂ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಚಾಸ್ಥಿತೇ || 4.8.37 ||

ಸಂಕ್ಷೇಪಸ್ತ್ವೇಷ ಮೇ ರಾಮ ಕಿಮುಕ್ತ್ವಾ ವಿಸ್ತರಂ ಹಿ ತೇ |
ಸ ಮೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ರಿಪುಭ್ರಾತಾ ವಾಲೀ ವಿಶ್ರುತಪೌರುಷಃ || 4.8.38 ||

ತದ್ವಿನಾಶೇಽಪಿ ಮೇ ದುಃಖಂ ಪ್ರಮೃಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾದನಂತರಂ |
ಸುಖಂ ಮೇ ಜೀವಿತಂ ಚೈವ ತದ್ವಿನಾಶನಿಬಂಧನಂ || 4.8.39 ||

ಏಷ ಮೇ ರಾಮ ಶೋಕಾಂತಃ ಶೋಕಾರ್ತೇನ ನಿವೇದಿತಃ |
ದುಃಖಿತಃ ಸುಖಿತೋ ವಾಪಿ ಸಮ್ಯುರ್ನಿತ್ಯಂ ಸಖಾ ಗತಿಃ || 4.8.40 ||

ಶ್ರುತ್ವೈತಚ್ಚ ವಚೋ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಿಂ ನಿಮಿತ್ತಮಭೂದ್ ವೈರಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 4.8.41 ||

ಸುಖಂ ಹಿ ಕಾರಣಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವೈರಸ್ಯ ತವ ವಾನರ |
ಆನಂತರ್ಯಾದ್ ವಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಸಂಪ್ರಧಾರ್ಯ ಬಲಾಬಲಂ || 4.8.42 ||

ಬಲವಾನ್ ಹಿ ಮಮಾಮರ್ಷಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವಾಮವಮಾನಿತಂ |
ವರ್ಧತೇ ಹೃದಯೋತ್ಕಂಪೀ ಪ್ರಾವೃಡ್ಧೇಗ ಇವಾಂಭಸಃ || 4.8.43 ||

ಹೃಷ್ಯಃ ಕಥಯ ವಿಸ್ರಬ್ಧೋ ಯಾವದಾರೋಪ್ಯತೇ ಧನುಃ |
ಸೃಷ್ಟಶ್ಚ ಹಿ ಮಯಾ ಬಾಣೋ ನಿರಸ್ತಶ್ಚ ರಿಪುಸ್ತವ || 4.8.44 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಪ್ರಹರ್ಷಮತುಲಂ ಲೇಭೇ ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ || 4.8.45 ||

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟವದನಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜೇ |
ವೈರಸ್ಯ ಕಾರಣಂ ತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 4.8.46 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ||